

РЯДКА СОМАТИЧНА КОМОРБИДНОСТ НА СТРАДАЩИ ОТ ШИЗОФРЕНИЯ

Р. Шишков¹, А. Георгиева², М. Георгиева³

Взаимоотношенията на шизофренията с някои соматични заболявания е интересен и неизучен проблем. Интересът към този проблем се свързва с множеството неясни моменти по отношение патогенезата на шизофренията, от една страна и от друг, а със значително по-ясните процеси протичащи при редица соматични заболявания. В този смисъл изучаването на заболяванията които по-често или по-рядко са в коморбидни отношения с шизофренията биха могли да бъдат в помощ при изясняване някои от патогенетичните моменти на шизофренията. Предвид това в световната литература има редица проучвания в този аспект. Едно от големите такива проучвания е това на Leucht, S., et al (6) В огромна справка, при 4 4202 проучвания, съобщени в литературата и публикувани в периода 1996 г. до 2006 г. Leucht, S., et al (6) проследяват и извършват сравняване на соматичните болести при шизофренична популация. Направените констатации по отношение редица заболявания показват заболяемост и болестност по-висока или по-ниска от тази на общата популация, но интерес представляват констатациите, че ревматоиден артрит и карцином са значително по-рядко срещани в шизофреничната популация.

Хипотезата, че хора със шизофренията имат понижен риск от развитието на карцинома е формулирана за първи път през 1909 (Commission of Lunacy for England and Wales) и вече 100 години отговор на въпроса няма.

1. МУ-Варна, Катедра по психиатрия и медицинска психология
2. МУ-Варна, Физика
3. МУ-Варна, Катедра здравен мениджмънт

Rare somatic comorbidity at people suffering from schizophrenia

Considering the fact pathogenesis of schizophrenia is not examined enough, the paths for its resolving have been searching. One of it is examining illnesses with accompanying often than normally illness or those whom are rarely combined. In this aspect, we looked for comorbidity with schizophrenia in 14 279 patients diagnosed with cancer (regardless of its location) in 1591 suffering from bronchial asthma and 1458 patients diagnosed with rheumatoid arthritis. Mentioned illnesses have been searched also at 1891 patients suffering schizophrenia.

В проучването на Leucht, S., et al (6) се прави преглед в 28 проучвания по този въпрос (1,2,9,10). Въпреки всичко много от тези проучвания намират понижен риск от карцином при шизофренични пациенти и се спекулира с генетични фактори които водят до шизофренията от една страна и „предпазват“ от карцином от друга. Резултатите от проучването се потвърждават и от едно голямо проучване във Финландия, което също намира намален риск от карцином при страдащи от шизофренията (7).

Редица автори обсъждат възможността антипсихотичните медикаменти при честите хоспитализации да водят до по-ниска коморбидност (9).

Другото по-рядко срещано в коморбидност с шизофренията е ревматоидният артрит (6,12,14) в свое проучване потвърждават тази констатация като

намирад някои общи черти при двете заболявания:

- ❖ И двете болести са хронични ,присътъпни с неясна етиология;
- ❖ И двете са с честота около 1% в Северна Америка и Европа;
- ❖ И двете започват в семейства и имат роднинска генеза в около 30% между монозиготни близнаци и са по-чести в урбанизирани региони;
- ❖ И при двете се съобщава за по-голяма експозиция на живот с котки в детските години спрямо общата популация;
- ❖ И двете са свързани със class II HLA антигени;
- ❖ И двете са суспектни за инфекциозна етиология със retroviruses, herpesviruses including EBV и Toxoplasma gondii, като се обсъжда възможността за инфекциозна или имунна етиология която насхва личността в една от посоките - шизофрения или ревматоиден артрит (13).

Друго соматично заболяване, което по наши наблюдения се открива изключително рядко в коморбидност с шизофрения е бронхиалната астма. Тези две заболявания шизофрения и неатопична бронхиална астма имат една изключително интересна обща черта - те се срещат само при човек. Бронхиална астма и шизофрения, като нозологични единици, не са описани при животни.

Цел на изследването

Поставихме си за цел да потърсим честотата на карцином (без значение хистологичният му строеж), ревматоиден артрит (серопозитивен и серонегативен) и бронхиална астма (неатопична) в популация на страдащи от шизофрения, както и комбинациите от тези болести.

Контингент и методика

Направено е проучване на пациентите постъпвали на лечение в МБАЛ "Св. Марина" Варна в периода 2002-2009г. Предвид това, че в регион Варна това е единствената болница със специализирани клиники за лечение на алергични, ревматологични и психични заболявания, както и една от двете за лечение на онкологични заболявания потърсихме коморбидност между шизофрения и останалите три заболявания.

Изследвани са:

- ❖ Болни страдащи от карцином -14 279 пациента
- ❖ Болни страдащи от шизофрения - 1891 пациента
- ❖ Болни страдащи от бронхиална астма - 1591 пациента
- ❖ Болни страдащи от ревматоиден артрит - 1458 пациента.

За целта на изследването бе използван документален метод - обследване на „Истории на заболяване”.

Резултати

Обсъждане

Представените резултати потвърждават литературните, за по-ниска комор-

	Астма (брой болни)	Шизофрения (брой болни)	Ревматоиден артрит (брой болни)	Карцином (брой болни)
	1591	1891	1458	12 279
Астма	-	-	11 (0,0075%)	42 (0.0034%)
Шизофрения	3 (0.0018%)	-	6 (0.0041%)	38 (0.0030%)
Рев. артрит	11 (0.0069%)	6 (0.003%)	-	28 (0.0022%)
Карцином	42 (0.026%)	38 (0.02%)	28 (0.019%)	-

бидност на карцином, ревматоиден артрит с шизофрения. Интересена е необсъжданият в литературата (тази която сме проучили) факта, че неатоичната бронхиална астма изключително рядко се комбинира в коморбидни взаимоотношения с бронхиалната астма. Обяснение за този факт биха могли да се потърсят в генезата на двете заболявания - инфекциозно алергично при едното и според една от хипотезите аутоимунно за шизофренията (3).

По отношение по-рядката комбинация на разгледаните заболявания и шизофренията се обсъждат и генетични фактори в смисъл гени, които подпомагат развитието на едното заболяване и предпазват другото (12,14).

Книгопис

1. Du Pan M, C.Muller: *Cancer mortality in patients of psychiatric hospitals. Schweiz Med Wochenschr* 1977;107:597-604.
2. Gulbinat W, A. Dupont, A. Jablensky: *Cancer incidence of schizophrenic patients. Results of record linkage studies in three countries. Br J Psychiatry Suppl* 1992;18:75-83.
3. Jones, A, B. Mowry, M. Pender, M Greer *Immune dysregulation and self-reactivity in schizophrenia: Do some cases of schizophrenia have an autoimmune basis? Immunology and Cell Biology, Volume 83 Issue 1, Pages 9-17*
4. Lambert. T, D. Velakoulis, C. Pantelis: *Medical comorbidity in schizophrenia. Med J Aust.* 2003 5;178,67-70
5. Lawrence D, C. Holman, A. Jablensky, T. Threlfall, S. Fuller: *Excess cancer mortality in Western Australian psychiatric patients due to higher case fatality rates. Acta Psychiatr Scand* 2000;101:382-388.
6. Leucht, S., T. Burkard, J. Henderson, M. Maj, N.Sartorius: *Physical illness and schizophrenia: a review of the literature. Acta Psychiatrica Scandinavica* 116 (5), 317-333.
7. Lichtermann D, J. Ekelund, E. Pukkala, A. Tanskanen, J.Lonnqvist: *Incidence of cancer among persons with schizophrenia and their relatives. Arch Gen Psychiatry* 2001;58:573-578.
8. Oud, M., B. Meyboom-de Jong: *Somatic diseases in patients with schizophrenia in general practice: their prevalence and health care. BMC Family Practice* 2009, 10:32doi: 10.1186/1471-2296-10-32
9. Mortensen, P.: *The incidence of cancer in schizophrenic patients. J Epidemiol Community Health* 1989;43:43-47.
10. Mortensen P.: *The occurrence of cancer in first admitted schizophrenic patients. Schizophr Res* 1994;12:185-194.
11. Nakane Y, Y.Ohta: *The example of linkage with a cancer register. In: Ten Horn GH, Giel R, Gulbinat WH, eds. Psychiatric Case Registers in public health. Amsterdam: Elsevier, 1986:240-245.*
12. Rubinstein G: *Schizophrenia, rheumatoid arthritis and natural resistance genes. Schizophr Res.* 1997 Jun 20;25(3):177-81.
13. Torrey E, R. Yolken: *The schizophrenia-rheumatoid arthritis connection: infectious, immune, or both? Brain Behav Immun.* 2001,15(4):401-10
14. Vinogradov, S., I.Gottesman, H. Moises, S. Nicol, . *Negative Association Between Schizophrenia and Rheumatoid Arthritis Schizophrenia Bulletin,* 17(4),1991, 669-678.